

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT. Mária-u. 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó föl-
szólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében.
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl

A közösügyes alap csődje.

Pécs, 1896. szeptember hó 14.

Kormánypárti lapok értesülései szerint is folyó hó 19-én a magyar kvótabizottság el fogja fogadni Falk Miksa előadó renunciumát, amely határozottan visszautasít minden kvótaemelést s ezzel az írásbeli tárgyalások sikertelensége meg lesz pecsételve. Következik ezután mindakét bizottság közös tanácskozása, amely — mint a félhivatalos Pester Correspondenz jósolja — époly eredménytelen lesz, mint voltak az írásbeli tárgyalások s a közös szóbeli tanácskozást nem is tartják egyébnek üres formáságnál, mely csak arra való, hogy végre hivatalosan meg lehessen állapítani a kvóta-tárgyalások teljes eredménytelenségét.

Ez pedig azt jelenti, hogy minden bizonynyal bekövetkezik az az eset, a melyre nézve a hatvanhetes kiegyezés megalkotói már az alkotmányosság formáiból is kifogyva, a leplezetlen abszolutizmust állították előtérbe: beáll az egyoldalú fejedelmi döntés szüksége.

Hasztalan hangoztatta annak idején a közjogi ellenzék — köztük annak akkori egyik vezére, Tisza Kálmán —, hogy amennyire ellenkezik ez az intézkedés az alkotmány alapelveivel, annyira kárhozatos következményekkel járna annak gyakorlati alkalmazása. Hisz ha két állam bizonyos állami feladatok teljesítésére közösségre lép is, az csak a dolog természetéből fo-

lyik, hogy ez a közösség csak addig állhat fenn, míg a közösség feltételeire nézve mindkét szerződő fél akarata teljesen egyező: ha tehát a közös funkciók költségeinek miként leendő fedezésére nézve egyesség nem jöhetne létre, a legelemibb logika szerint is annak a közösségnek meg kell szünnie s mindenik fél a maga szakállára fogja azokat a funkciókat berendezni.

De a hatvanhetes kiegyezés a fejetejére állítja a logikát a mikor kimondja, hogy a közösségre vonatkozó egyességnek akkor is fenn kell állnia, amikor egyesség a két fél között nem létesülhet a nervus rerum, a viselendő költségek tekintetében. Ilyenkor a hatvanhetes törvény értelmében az egyesség megszűnik egyesség lenni s a közösség fentartása fejedelmi hatalomszó eredményévé lesz.

Aztán az a fejedelmi döntés — bármilyen igazságos és pártatlan legyen is a korona szempontjából — semmiképen sem szülhet jó vért a tusakodó feleknél s a korona tekintélyének roppant ártalmára van, mert az ellentétes érdekek mindegyikét kielégíteni teljes lehetetlenség lévén, bármelyik nyer is kielégítést, a másik fél fog sérelemről panaszkodni, ha pedig a korona a döntésnél a középutat választja, akkor meg mind a két fél neheztelését vonja magára igényének kielégítetlenül maradt része miatt.

Az ellenzéknek mindezen ellenvetéseire hatvanhétben csak nevetett a többség s

hiu agyémnek nevezte ezeket a szomorú jóslatokat; s ime most, hogy a fejedelmi döntésnek első ízben áll elő a szüksége, a legmegcsontosodottabb kormánypárti újságok hangoztatják ugyanazokat az aggodalmakat, a melyekkel az ellenzék annak idején harcolt ennek az intézkedésnek törvénybe iktatása ellen.

A „Pester Correspondenz“ azt mondja, hogy az ő megbízható forrásból eredő értesülései szerint a kvótakérdésben való fejedelmi döntést oly eljárásnak tekintik, amely ellentétbe hozná a koronát a két érdekelt féllal, s hozzáteszi, hogy a királynak az az álláspontja, mely szerint a döntést elkerülni óhajtja, az ő szigorú alkotmányos érzelmein alapul.

Ime tehát már az első alkalmazásnál kénytelenek bevallani a kormánypárton, hogy a királyi döntés sérti az alkotmányos érzelmeket s ellentétbe hozza a koronát a két érdekelt féllal, mert a kvótabizottságok tárgyalásainak eredménytelensége után minden királyi döntést igazságtalannak tartana vagy az egyik, vagy a másik fél.

Csak hogy ebből a beismerésből megint nem azt a tanulságot vonják le, amit józan észszel abból levonni kellene, t. i. hogy az ily károsnak felismert intézkedés a törvényből kitörleendő, hanem azt, hogy most már meg egyezni minden áron muszáj.

Hogy aztán ez a kényszeregyesség ránk nézve milyen szomorúan fog kiütni,

A „Pecsi Figyelő“ tárcája.

Vasuti kaland.

— Nordau Miksa. —

A vendéglő ablakai nyitva voltak s az üde tavaszi levegő fojtó dohányfüsttel vegyült össze. A szép éj és a tele hold azonban nem bírta a mi társaságunkat, mely minden este összejött egy meghatározott asztal mellett, költői elmélkedésekre.

A társaság, melyhez magam is tartoztam, legnagyobb részt tiszteletre méltó polgárokból állott, kiknek sokkal több érzékük volt a fényes gázvilágítás iránt, mintsem a szürke holdfény iránt és sokkal jobban tudták becsülni egy jó vacsora előnyeit, mint a legszebb tavaszi éj varázsát.

Társalgásunk tárgyát prózai pletyka képezte, mely csakhamar politizálásba csapott át és okoskodásokba a kormány, a színházak, a magas adók és más ily szellemes dolgok felett. Eszmekapcsolatnál fogva, melyre most már nem tudok visszaemlékezni, az a kérdés került szőnyegre, vajjon lehetséges-e az, hogy egy ember erős kedélyrázkódtatások által hirtelen megöszüljön. A társaság egy része

gyöngye kételylyel viseltetett a tény lehetőségével szemben, míg mások maróan kigunyolták azokat, kik ily dajkamesékben minni-élő gyermekek.

Amint a beszélgetés e tárgy felett a legélénkebben folyt, egy férfi közeledett hozzánk egy szomszédasztaltól, kiről eddig nem vettünk tudomást. Igen magas termetű és herculesi testalkatu ember volt. Értelmes és határozottságról tanuskodó vonásait szellemessé tették nagy, kék szemei. Legfeltűnőbb volt azonban hófehér haja és ősz szakállja, melyek egy oly arcot övezték, mely legfeljebb harminc éves korra engedett következtetni. „Bocsánatot kérek uraim, ha esetleg tolokodnám“ ezen szavakkal fordult felénk udvarias üdvözlés után. Önök oly tárgyról beszélnek, mely engem rendkívül érdekel. Én élő bizonyossága vagyok annak, hogy egy rendkívül erős kedélymozgalom csakugyan gyakorolhatja az emberre azon fizikai befolyást, amelyet önök mindannyian kétségbe vonnak. Szavai bennünk a legélénkebb érdeklődést keltették fel. Helyet adtunk neki az asztalunknál, s kértük, beszélje el nekünk megöszülésének történetét. Az idegen ur udvariasan eleget tett kérésünknek, miközben a következőket mondotta el:

„Ha önök foglalkoztak valaha amerikai

viszonyokkal, akkor e név „Auburn“ nem ismeretlen önök előtt. Körülbelül ugyanazt jelenti az Egyesült Államokban, amit Illava Magyarországon és Spielberg Ausztriában.

Ne képzeljenek „Auburn“ alatt egy komor nagy börtönt.

Inkább egy kolóniáját a bűnösöknek, a nyomorultaknak egy metropolisát. Magas falakon belül kis épületek vannak elszórva, melyekben foglyok cellái, felügyelői lakások, kórházak, kaszárnyák és műhelyek vannak. Mindez barátságatlan komor, csak itt-ott van egy-egy fasor vagy gyepes tér.

Tanulmányaim befejezte után Hamburgból, szülővárosomból Amerikába vetett a sors, és csakhamar fogházorvos lettem „Auburn“-ben, a mely New-York államban fekszik.

A börtönnek egy jelentékeny része volt felügyeletem alatt, hol a legelvetemültebb gonosztevők voltak. Kettőn ezek közül, kik élethossziglani fogságra voltak elítélve, igen ügyesen kivitt szökési kísérletek miatt szigorubb felügyelet alatt állottak. Engem különös gyűlöletükkel tiszteltek meg, mert ruhájukba bevarrva egy izben szökésük előmozdítására igen alkalmas szerszámokat találtam. A két gazembert elválasztották egymástól és nehéz láncokat raktak rájuk s mégis néhány nap mulva az egyik, majd pedig a másik is su-

azt mi már régen megjövendöltük s most igazán sajnos elégtételül szolgál számunkra, mikor a kormány félhivatalos uton elég érthetően adja tudunkra, hogy ő lesz az a fél, amelyik engedni fog, mert az osztrák miniszterelnök az osztrák kvótabizottság határozatai mellett már láthatólag állást foglalt s így ő nem engedhet.

Azt mondja erre a félhivatalos állambölcsesség, hogy Badeni gróf ezzel politikai hibát követett el, míg Bánffy báró szörnyű okosan cselekedett, amikor a törvény által előírt kötelességét elmulasztva, a magyar bizottság határozataira való minden befolyást következetesen került. Nos ha ez is állambölcsesség, akkor a rátótiak is nagy filozófusok voltak, amikor a létrát keresztben vitték neki az erdőnek s Magyarország meg is érdemli, hogy ilyen állambölcsességgel kormányoztassék, amikor ilyen Bánffy-fele malompolitikusokat tűr meg kormányelnöki székében.

Ennek a malom alatti állambölcsességnek a folyamánya az a félhivatalos hiresztelés is, hogy a kvótaküldöttségek eredménytelen munkája után ő felsége utasítani fogja mind a két miniszterelnököt, hogy a kvóta kérdésében egybehangzó előterjesztéseket tegyenek.

Nos ez olyan képtelenség, hogy valóban hajlandók vagyunk elhinni, miszerint ez az eszme Bánffy zseniális agyában született meg s a félhivatalos Pester Correspondenz ebben is csak egyszerű szócsöve neki.

Mi úgy tudjuk, hogy az 1867. évi XII. t. c. 21. §-a az esetre, ha a két küldöttség nem tudna egymással megegyezni, azt rendeli, hogy akkor mindenik félnek véleménye mind a két országgyűlés elé terjesztendő, melyek e vélemények fölött határoznak. Törvény szerint tehát a miniszterelnökök most nem tehetnek ez ügyben egybehangzó előterjesztéseket, hanem kötelesek az ellentétes kvótabizottsági véleményeket a saját országgyűléseik elé döntés végett előterjeszteni.

lyos láncokkal együtt megessöktek. Ennek a nagy feltűnést keltett esetnek már 14 napja lehetett, midőn nekem magánügyben egy szomszédhelységbe kellett lovagolnom.

Dél volt, midőn a kitűsött helyre megérkeztem. Elragadtatva szemléltem a pompás vidéket, mely szemeim előtt feltárult. A gyönyörű Cajuga-tó terült el előttem fenséges szépségében. A tó felett, egy óriási nagy fahídon haladt át a Buffaló-vasút, egyike a legmerészebb amerikai vasutaknak.

Ügyemet a faluban csakhamar elvégeztem s hazafelé vettem utamat. Ismerik önök egy nyári esti lovaglása kellemességeit? Cajuga-bridgét, a kis falut, óriási tölgyfaerdők vetők körül, amelyeken keresztül kellett lovagolnom. Amint az erdő óriásai között lovagoltam, gondolatokba merültem; feltűnt előttem szülőföldem képe és édes honvágy lepett meg. Álmódosásaimból egyszerre zaj riasztott fel, melyet mindkét oldalról hallottam. Pisztolynom után nyultam s gyorsan hátra fordultam, de ebben a pillanatban oly erős ütést mértek hátulról fejemre, hogy én eszmélet nélkül estem össze. Egyszer még felnyitottam ugyan szemeimet és úgy tűnt tel előttem, hogy egyike a megszabadult gazoknak hajol fölém, de aztán sűrű homály borult agyamra.

Már nagyon késő éjjel lehetett, midőn

Persze az a kilátásba helyezett egybehangzó előterjesztés arra a javaslatra vonatkozik, a melynek kíséretében a kormány a kvótabizottsági véleményeket az országgyűlésnek be fogja mutatni. Hogy az osztrák kormány előterjesztése nem lesz más, mint az osztrák kvótabizottság követelésének helyeslése, azt a félhivatalos is elismeri; ha tehát Bánffy ezzel egybehangzó előterjesztést akar tenni a magyar országgyűlésnek, akkor ez a mi feltétlen meghódolásunkat jelenti, a melynek szentesítésére még a mi képviselőházi többségünket sem tartjuk képesnek.

S úgy látszik Bánffy is ettől tart, azért találta jónak félhivatalos lapja utján a többséget ő felsége akaratával megfegyvetni.

Majd meglátjuk, felül-e a többség annak az üres fenyegetésnek, vagy észreveszi, hogy e mögött Bánffy csak a saját bőrét iparkodik menteni s e szerint cselekszik.

H i r e k.

Pécs, 1866. szeptember hó 14.

Hazajöttek a katonák.

Most, a bús hervadás szakába,
Hogy már nyakunkon van az ősz
És nem vigyáz virágos rózsafára,
Legfelebb burgonyára már a csósz;
Hogy messze szállt a gólya, a fecske
És hosszabbodnak mind az éjszakák,
Nálunk mégis öröm köszönt be;
Haza jöttek a katonák!

Mikor tölünk elmasiroztak,
Nyár volt, meleg volt szörnyű mód
És idején parázenapoknak
Itthon mi nálunk ki se vót,
Ki enyhet nyujtott volna nekünk:
És vala sok sohajtozás,
Szomorú asszony nép közt éltünk,
Haza jöttek a katonák!

Itthon van mind a negyvennégyes
Az ötvenkettős szinte honn.
Soka nem látott szép legények.
Csak most lélegzün szabadon!

öntudatom lassanként visszatért. Felnyitottam szemeimet s a kék eget s ragyogó holdat láttam magam fölött.

Fejemben sajgó fájdalmat éreztem s midőn kezemmel a fájó helyre akartam nyulni, észrevettem, hogy kezeim s lábaim össze vannak kötözve. Lassankint rendbe szedtem gondolataimat, visszaemlékeztem a rablótámadásra, s egy borzasztó sejtélem nyilallott át agyamon, mely borzalommal töltött el. Éreztem, hogy két párhuzamos kiemelkedés felett vagyok keresztbe fektetve, melyek fájdalmas nyomást gyakoroltak testemre, s amint feszült figyelemmel hallgatóztam, haboknak halk suttogását hallottam. . . Semmi kétségem se volt többé, hogy a Cajuga hid sinei felett feküdtem, összekötözve, képtelenül a legcsekélyebb mozgásra is biztos kilátással arra, hogy a legközelebbi vonat kerekei három darabra szakítanak szét.

Csakhamar újból elvesztettem eszméletemet. De összeszedtem erőmet ezután, s kétségbeesett erőfeszítéseket végeztem, hogy elszakítsam kötelekeimet; kiabáltam, s végül sirtam, mint egy gyermek. Megpróbáltam más helyzetbe juthatni, de eszembe jutott, hogy egy elővigyázatlan mozdulat a Cajuga hallgatag hullámai közé sodorhat engem, ki kezeim és lábaimon meg vagyok kötözve.

Eddig helyőrség híján voltunk
És volt bizony szomorkodás,
Unalmunkban mihez se fogtunk, —
Haza jöttek a katonák!

Honvédségünk is itthon van már,
A gyalogcs és a huszár;
Uj élet kél a taktanyáknál,
S a banda vígan trombitál,
És sietünk a sétatérre
Ha azt „bumberdó” hatja át,
Gyönyörködünk szép zenéjébe, —
Haza jöttek a katonák!

Most, a bús hervadás szakába,
Hogy már nyakunkon van az ősz
És nem vigyáz virágos rózsafára,
Legfelebb burgonyára már a csósz;
Hogy messze szállt a gólya, fecske
És hosszabbodnak mind az éjszakák,
Vigyázzatok a lánysziverekre
Itthon vannak a katonák!

Igric.

Napirend 1866. szeptember 15-én.

Naptár: kedd, szept. 15. — Róm. kath.: Nikoméd. — Prot.: Nikoméd. — Görög-kel. (szept. 3.) Autim. — Zsidó.: Tischri 8. — Nap kél 5 óra 22 perckor; nyugszik 5 óra 54 perckor. — Hold kél délután 3 óra 8 perckor; nyugszik este 10 óra 57 perckor.

Időjárás: hőmérséklet 17 5 Celsius fok meleg, légnyomás 745 — Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: jelentékeny csapadék nélkül enyhe idő várható.

Vendéglősök rendkívüli közgyűlése d. u. 3 órakor a Vigadóben.

— (Előkelő vendégek Baranyában.) Frigyes főherceg tegnap reggel hajón Mohácsra érkezett, honnan a kőrösi vadászakastélyba hajtattott. — Schamburg Lippe herceg jelenleg dárdai birtokán időzik. A herceg tegnap nagy ebédet adott, melyre Kardos Kálmán főispán is hivatalos volt.

— (Főispánunk „hási kereszt“-je.) Kardos Kálmán főispán tegnap ebédre volt hivatalos a Dárdán időző Lippe-Schaumburg uralkodó herceghez. Ebéd után a herceg lekötölező nyájas szavak kíséretében nyujtotta át a főispánnak a Lippe-Schaumburg házirend keresztjét, mely vörös moire szalagon viselendő.

Megborzadtam, s lemondtam minden reményről. De nem soká. Mert a holdvilág, a hullámok csapkodása, a halálos csend, mely itt uralkodott, felizgatták éržekeimet.

Már a vonat mindinkább közeledő robaját véltem hallani, s szivverésem elállott; hajszáim égnek meredtek.

Vannak dolgok uraim, miket képtelen vagyunk megérteni; ilyen az is, hogy miképen tudtam azt az éjet túlélni.

Az az egy biztos volt előttem, hogy iparkodnom kell más helyzetbe jutni, lehetőleg a sinek közé, hacsak nem akarok a következő pillanatban a legkínosabb halál áldozatává lenni.

És sikerült! Megfeszítettem minden izomat, s iszonyu erőfeszítés után sikerült bejutnom a sinek közé.

Meg voltam-e mentve? E fölött gondolkozni nem értem rá, mert figyelmeznem kellett a közelgő vonat zajára. A távolból először határozatlanul, de azután már határozottabban vettem ki a tompa monoton zajt, melyet egy működő gőzgép okoz. Az éj csendjét mindinkább leküzdötte az a borzasztó láрма, melyet az amerikai gyorsasággal tovarobogó lokomotiv okozott. A rémülettől mozdulatlanul feküdtem a sinek között. Kiabáltam, de ma-

— **(A kereskedelmi iskolai önképzőkör)** tegnap délelőtt tartotta alakuló közgyűlését Bokor Ferenc tanár elnöklete alatt, mely alkalommal a tisztikart a következőleg alakították meg: alelnök Bodrogyi Árpád III. éves hallgató, titkár: Kundler Ármán, főjegyző Löwy Miksa III. éves hallgatók. Aljegyzők: Brogli József, Rosenfeld Lajos és Farkas Károly II. éves hallgatók. Főkönyvtáros: Horváth Jenő III. éves hallgató. Alkönyvtárosok: Fischer Dénes, Schiller Sándor, Kerpner Sándor II. éves hallgatók. Főpénztáros: Beck Arthur III. éves, alpénztáros: Spitzer Jenő II. éves, ellenőr: Deutsch Ferenc III. éves hallgatók; végül rendőrök Walde Dezső, Friedmann Rudolf és Petrovich József III. éves hallgatók.

— **(Vendéglősök rendkívüli közgyűlése.)** A pécs baranyai vendéglősök ipartársulata holnap (kedden) délután 3 órakor a Vigadó termében rendkívüli közgyűlést tart, a melyen való megjelenését nemcsak az összes ipartársulati tagoknak, de a nem tag vendéglősöknek és korcsmárosoknak is ajánljuk, mert a rendkívüli közgyűlés tárgyai közérdekűek lesznek. Először is dr. Flóris Endre, társulati ügyész, mint a f. hó 28-án Budapesten tartandó országos vendéglős-kongresszusra kiküldött képviselő, tesz előterjesztést; azután pedig a kongresszusra résztvevők jelentkezését állapítják meg.

— **(Millenniumi szüreti ünnepély.)** Ez alá a többé nem szokatlan cím alá foglalta össze a Pécsi Műkedvelő Egyesület tegnap (vasárnap) a sörházban rendezett millenniumi diszfelvonulásból, szüreti ünnepélyből, szavaltokból és műkedvelői szineloadásból álló mulatság programját. Mindjárt eleve kijelenthetjük, hogy ez az érdekes és változatos program ünnepély — mind erkölcsi, mind anyagi tekintetben — igen szépen is sikerült. Tegnap délután 3 órakor a diszfelvonulás jelezte az ünnepély kezdetét, melyet a diszfelvonulás utján mindenütt nagy publikum nézett s mely festői

gam se hallottam hangomat, hogyan hallhaták volna a vasuton levő utasok?

A szörnyeteg egy ujnyira robogott el felettem. Meg voltam mentve.

Félig öntudatlanul hallottam a bődítő lármát s láttam a nagy tömegeket elrobogni felettem, midőn egyszerre egy lecsúgoló lánc vége megragadott, néhány lépésnyire elhurcolt, s öntudatlanul maradtam a parton feküdve.

Midőn újra magamhoz jöttem, ágyamban találtam magamat, s körülöttem ismerős arcokat láttam. Hogy rövid legyek: egy vasuti ór reggel rám talált, megismert s hazavit. Tizennégy napi életveszélyes betegség után felgyógyultam. Midőn felgyógyulásom után először néztem a tükörbe, láttam, hogy azok a borzalmas percek minő nyomokat hagytak rajtam.

Az orvos elhallgatott. Sápadt arca, izzadságtól nedves homloka bizonyították emlékei közvetlenségét.

Mi is csakhamar megmenekedtünk aggodalmunktól, mely eltöltött bennünket története előadásakor és csakhamar visszatért közénk a vidámság.

A vendéglő kertjében, melyet a telehold világított meg, még soká sétáltunk s haligattuk a fiatal orvos kalandjait, melyeket a szabadság országában élt át.

és esinos képet is nyújtott. A menetet öt magyarruhás banderista nyitotta meg, majd nyolc feldisített, virágos, szőlőfürtös, lombfűzérés kocsiban magyar ruhába öltözött lányok következtek. A felvonulás a Széchenyi-térről kiindulva, az Irgalmasok-utcáján, a Siklósi, indóház, gyár utcán keresztül a Ferencciek-utcájára jött; majd a Széchenyi-téren Patz Hermin fényképész lefényképezte őket s azután a Király- és sörház-utcán bevonultak az ünnep színhelyére, a hol Korodi Károly zenekara szolgáltatta a zenét. A szépen feldisített kertben aztán megkezdődött a szüreti ünnepély s a természetű szőlőlugasok közt csinos markotányosnők árulták az édes mustot s szigorú, szemfüles csőssök igyekeztek mindenkit rajtakapni a „szabad“ szőlőlopáson, hogy 10 és 15 krajcárokat fizetessenek vele a július 30-iki katasztrófa sebesültjeinek felségélyezésére. Igen beillett a szüreti ünnepélybe a „Fóti dal“, melyet Ernhaft Nándor énekeit sok verével és gyakorlottságra valló színezéssel. A szüret végén a megmaradt szőlő és különböző disztárgyak nyilvánosan elárvereztettek s Nürnbergi Miklós elszavalta Arany „Koldus-ének“-ét. A szavalt a jótékony ünnepély célját igen találóan demonstrálta s a szavalt előadásával általános hatást keltett. Este lett ekkorra s a közönség már kíváncsian várta a szineloadás megkezdését.

A „Betyár kendője“, Abonyi Lajos örökbecsű népsziműve került színre. Műkedvelőinket csak dicséret illeti, hogy e darab előadására vállalkoztak s abban helyüket egytől egyig derekasan meg is állták. A rendezés Liebhart Jenő, egyleti művezető szakavatottságát dicsérte s az előadók közül különösen kitűntek Tolp Janka, Szűnder Sándor, Motil János, Hermann Mariska, Tabak Frigyes, Ernhaft Nándor, Szőnyegh Terka, Fekete Gábor, Vinkler Terka, Sternitska Sarolta, Németh Jenő, Kész Károly és Lendvay Endre. Az előadás után tánc fejezte be a szépen sikerült ünnepélyt.

— **(Sport.)** A pécsi kerékpár-egyesület a jövő évben posta versenyeket tervez Pécs és Észék között. A távolság a két város közt 100 kilométer s minden 10 kilométernél egy-egy versenyállomás lesz, melyen továbbítják a postaigazgatóság által átadott leveleket. E verseny célja, a biciklistáknak háboru esetén hadüzenetek váltására leendő hasznosságának dokumentálása lesz. Valla Ferenc, a pécsi kerékpár-egyesület elnöke, Henc Győző és ifj. Dömmel Nándor kíséretében most teszi meg pécs-prágai bicikliutját. Viaszátértében az egyesület tagjai Kaposvárig eléje mennek és ott ünnepélyesen fogadják. A pécsi kerékpár-egyesület tegnap (vasárnap) Siklóstra rendezett kirándulást. Az egyesület e hóban még két kirándulást rendez; f. hó 20-án Szigetvárra, f. hó 27-én pedig Szederkényre.

— **(Katonai ellenőrzési szemlék a megyében.)** A m. kir. honvédség részéről a katonai ellenőrzési szemlék Baranyavármegyében a következő időben fognak megtartatni: a pécsi járásra vonatkozólag október hó 1—2. napján; Pécs városára

nézve október 3—6. napjain; a pécsvárad járásban ugyane hó 8—10. napjain; a siklósi járásban október 12—14. napjain; a szentlőrinci járásban október 16—17. napjain; a hegyháti járásban Sásdon október 19—22. napjain; a mohácsi járásban október 14—16. napjain s végül a baranyavári járásra nézve Dárdán október 18—20. napjain. A közhadsereg részéről az ellenőrzési szemlék a pécsi járásban október 4—6. napjain tartatnak meg.

— **(A szügyi bizottság)** tízezer albizottsága ülését, mint bennünket újabb értesítettek, f. hó 16-án (szerdán) délután 3 órakor tartja a városházán.

— **(A felsőbaranyai reformátusok baja.)** A felsőbaranyai ev. ref. egyházmegyének Szilágyi Dezső egyházmegyei gondnok és Morvay Ferenc esperes elnöklete alatt tartott közgyűlésén — melyről annak idején megemlékestünk — több olyan tárgy fordult elő, melyekről most sem tartjuk későnek a megemlékezést. A közgyűlésen az esperesi jelentés felolvasása két órát vett igénybe. Rámutatott az egyházipolitikai törvények életbeléptetése folytán beállott új viszonyokra, hogy az egyházmegye mint a valódi szabadelvűségnek elveinél fogva hivatott bajnoka örömmel fogadta, mint haladást, mai alakjukban is az új törvényeket, s hogy az előre táplált némi aggodalmak is jobbára alaptalanoknak bizonyultak, eltekintve a minden új intézménynél kikérülhetlen kisebb félreértéseket. Aggodalmat keltő jelenségek még nem igen merültek fel. Majd egy irtóztató vessedelemre mutat rá, mely a baranyai jó magyar népet az „egyke“ rendszer nyomán kihalással fenyegeti. Az évi statisztikából vett kérékelhetetlen adatokkal bizonyítja, hogy itt halálos vessedelem fenyeget. Mert dacára, hogy még kevésbé inficiált községeink is vannak, 29.000 lélekszám mellett évről-évre 235 lélekfogyás mutatkozik, s ebből már 76 esik tisztán a születés és halálozás arányára. Mert bár a halálozás nem több, mint 2.5%, de viszont a születés csak 2.4%, a lakosságnak. Sőt vannak egyházak, hol a szülöttek a népesség 0.5. azaz 1/2%-át képezik. Vészt kiált azért és elérkezettnek látja az időt arra, hogy gyógyszeréről gondoskodjunk. Az egyházmegye pártolja a szatmári egyházmegye átiratát, hogy a betegség által akadályozott espereshelyettese, mint egyházmegyéjében, ugy a kerületben is teljes esperesi jogokat gyakorolhasson. Az egyházmegyében, mint az egész dunamelléki egyházkerületben is ref. tanítóknak anyakönyvi vezetőkké kinevezetése nem engedtetett, illetve a kik azt nyertek is, Szász Károly püspök közbevetésére kinevezésük visszavonott. A megye elvben nem ellenszi az anyakönyvvezetővé kinevezést, de azt esetről-esetre tartja megengedhetőnek, s ily határozat hozatalára a kerületet is felhívja. Az egyházmegye felir a konventhoz, hogy a lelkesi hibásan összeírt kongruát, mely az egyházmegyében tarthatatlan, revideáltatni engedje. A tanítóknak való rendkívüli hiány olyan fokra hágott, hogy 74 iskola közül, melyek 400 frttal s feljebb vannak dotálva, jelenleg 8 tanítóság áll betöltetlenül, némelyik már évek óta, mert a pályázatok többnyire meddők maradnak. E körülmény oda utalta az egyházmegyét, hogy az iskolák vezetését, huzamosabb üresedés esetén a lelkészeknek is megengedi, de a pályázati hirdetés időnként való ismétlése mellett.

— **(Halálozások.)** Oloszteleki Kolumbán Béla, a pécsi színház zenekarának igazgatójateglapelőtt 37 éves korában meghalt Pécsen. Temetése vasárnap d. u. 4 órakor volt. — Brenner Mihály ma reggel, 29 éves ko-

ban meghalt. Temetése holnap (kedden) délután 5 órakor lesz az Ágoston-tér 4. számú házból, a budai külvárosi közsirkertbe. — Horváth Irma tegnap (vasárnap), élete 16. évében Arányoson elhunyt. Temetése holnap (kedden) lesz az arányosi temetőben a lelkiudveért a szentmise f. hó 21-én mutat-tatik be a pellérdi plébánia templomban.

— **(A szegzárdi új főgimnázium megnyitása.)** A szokásos Veni Sancte után e hó 11-én nyitották meg a szegzárdi új állami főgimnáziumot. A városháza nagytermében folyt le az ünnepélyes megnyitás, melyre Tolnavármegye részéről megjelent az alispán a tisztkarral, a kir. tanfelügyelő, a kir. törvényszéki elnök és számos megyei notabilitás. A megnyitó beszédet Vigand János igazgató tartotta, aki hosszabb beszédben meleg hangú köszönetet mondott Tolnavármegye törvényhatósági bizottságának és Szegzárd városának, hogy nagy áldozatkészségökkel lehetővé tették a főgimnázium megnyitását. Tolnavármegye ugyanis 150.000 frtot, Szegzárd városa pedig évenként 10.000 frtot ad az intézet fenntartásához. Szegzárd továbbá köteles felépíteni a főgimnázium épületét és azt teljesen felszerelni. Ez óriási áldozat megbirására alig képes Szegzárd közönsége, mely annyit szenvedett az elemi csapásoktól.

— **(Áthelyezés.)** Az igazságügyminiszter Sulyok Károly, pécsi és Gál Sándor, győri kir. ítélőtáblai irnokokat kölcsönösen áthelyezte. Sulyok (Bérci) Károly, lapunk tárcaírója volt s mint ilyen az irodalom terén is ismert névvel bír.

— **(Betörés a templomba.)** Pécs váradon szombat és vasárnap közti éjjel betörték a róm. kath. templomba. Az eddig ismeretlen betörők — bár a szentségtartószekrényt felfeszítették — nem vittek el semmit, hanem valamely zajtól megrettenve, kereket oldottak.

— **(Megölte a mozdony.)** Lelket rendítő szerencsétlenség történt tegnap, vasárnap, szept 13-án az Ó-dombóvári vasuti állomáson. Skirián Sándor vasuti munkás az a szerencsétlen, ki ismét egygyel szaporította a már ijesztő módon fölszaporodott vasuti szerencsétlenségek áldozatainak számát. Ugyanis Skirián az Ó-dombóvári állomáson levő fűtőházban, mint munkás volt alkalmazva s az volt a teendője, hogy a mozdonyokra szenet rakjon föl, meg a mozdonyoknak a fűtőházban való elrendezésében segítsen. Most is három mozdony egymásba kapcsolva indult a fűtőházba. Skirián el akarta az egyik mozdonyt kapcsolni a másik kettőtől — evégből a mozdonyok közé kellett mennie — de azok még mozgásban voltak, mindazonáltal sikerült neki az elkapcsolást megcselekednie, de amikor kiakart a mozdonyok közül jönni, abban a pillanatban az ütközők összezsúrtak és a szerencsétlen embert agyon nyomták, ki egyetlen hang nélkül rögtön meghalt. Levelezőnknek alkalma volt látni a szerencsétlen munkást, de testén nem lehetett semmiféle zúzódást látni, csak a mellén vonul keresztül egy vörös sáv. Orvosi vélemény szerint belső sérülés következtében állott be a rögtöni halál. Édesanyja, felesége és gyermekei siratják a szerencsétlen véget ért embert.

— **(Hűtlen feleség.)** Csah János, felső-ürögbi kovács mester néhány hónapi házasság után arról győződött meg, hogy az asszony csalfa s ingatag, mert felesége, Majnai Róza korán megsejtette a templomban esküdt hűséget, s férje helyett Székely János csizmadia segéddel folytatott titkos szerelmi viszonyt. A férj reá jött az asszony hűtlen ségére s ezért azt úgy elverte, hogy legalább is egy hónapig fogja az ágyat nyomni, a hol aztán elgondolkozhatik arról is, hogy kár volt kenyérkeresőjét ily rutul megcsalni.

— **(Gyakori tüzek.)** Gyulajovancán rövid egymásutánban háromszor is tűz ütött ki. Először Horváth István és Varga Mihály gazdák közös háza égett le, majd Kornyei Albert présházát emésztette fel a tűz, végre Németh Vendel háza égett le a porig. A tüzek keletkezési oka mindahárom esetben ismeretlen.

— **(Tüzek Mohácson.)** Mohácson a múlt héten egymásután két tűz is volt. Először Papsits Mihálynak a Margita szigeten, a „Sáros“ dűlőben asztagba rakott 140 kereszt zabvetése ismeretlen okból kigyuladt és teljesen leégett. A gazda aznap éppen Bajára ment és miután közelben senki sem volt, a tűz eloltását senki sem kísérlette meg. A kár 500 frt, a mely azonban biztosítva volt. — Vasárnapra virradóra éjjel fél tizenkét órakor a tűzoltók vészkiáltása és félrevert harangok kongása riasztotta fel a külváros lakosságát mély álmából. Tűz volt. A Kossuth Lajos-utca déli része felé levő s Hoffmann János tulajdonát képező 54. számú ház udvarán külön álló nádfedelel ház égett. Az elég gyorsan kivonult önkéntes tűzoltók csak hamar lokalizálták a tüzet, a kár 170 frt, mely 150 frt, erejéig biztosítva volt. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A csendőrségi jelentés szerint gondatlanság folytán a kéményből eredt s e miatt a kéményseprőt hibáztatja, a ki a kéményt állítólag nem vizsgálja meg eléggé. A városi előljáróság jelentése szerint a gondatlanság kizártnak látszik, mert egész nap tűz sem volt az épületben. — Megjegyezzük még, hogy az idén összesen tíz tüzeset volt Mohács határában, de ezek fele része a szigeten fordult elő.

— **(A bor hatása.)** Már régen megírta egy bölcs, hogy a bornak háromféle hatása van az emberekre. Némelyek a bortól szelidek lesznek, mint a bárány, mások, ha sokat isznak, hasonlítanak a sertéshez s vannak, kik a bortól az oroslán természetét veszik fel. A bölcs állítását beigazolta a szegzárdi bucsu napján Szegzárdon több legény, a kik az újvárosban Tapsonyi István korcsmájában mulattak. Egyik a sárga földig itta le magát, másik megszelidült, Fögléin nevű legény azonban dühös lett, mint az oroslán és dühében még Tapsonyi István korcsmárost is megszurkálta.

— **(Bicskázás.)** Az ideai szegzárdi bucsu sem mulhatott el bicskázás nélkül, a miről híresek már messzeföldön a szegzárdi legények. Most is több szegzárdi legény az alsó utcában a lányok miatt összeveszett, Támer József Szücs Györgyöt oldalán és karján úgy összeszurkálta, hogy lepedőben kellett haza vinni. A bicskázó legényeket a csendőrség összefogdosta s az ügyészségnek adta át őket.

— **(Halál az uszodában.)** Közép Denke Sándor siklósi polgárnak hason nevű 14 éves fia vasárnap délután az uszodában fürdés közben görcsös rohamot kapott és a

víz alá bukott. Noha azonnal észrevették és segítségére siettek, de már késő volt, mert a szenvedett szélhűtés azonnal halált okozott. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **(Vigyázatlanság.)** Ritter József, a kisharsányi szőlőcsászárnek 18 éves fia kis üvegecskében puskaport tartott, mit a zsebében hordott még akkor is, mikor rőszéből tüzet rakott, miközben az üvegecske zsebéből a parázs közé esett és felrobbant, Ritter arcán életveszélyes sebeket ejtve. Főlgógyulásához kevés a remény.

— **(Sikkasztó háziszolga.)** Pénteken délelőtt a Fischer és Spitzer báttaszéki gabonakereskedő cég két tulajdonosa, kik özv. Philipp J. né mohácsi vendéglőjében voltak szállva, három darab százast bankót adtak Klein Jenő háziszolgának főváltás végett. A háziszolga a helyett, hogy a kapott pénzt föl váltotta volna, a pénzzel megszökött. Vilányban azonban az odavaló csendőrség elfogta és Mohácsra kísérte. Kilencven frtot még megtaláltak nála, a hiányzó összeg állítólag szeretőjénél van.

— **(Vesztett macska.)** A napokban Millich Annát, Kienle Antal somberekai r. k. kántortanító cselédjét, a mint ebéd után az edényt mosogatta, gazdájának macskája lábán megharapta. Fried Armin mohácsi járási állatorvos a macskát felboncolván, megállapította, hogy az veszett volt. A megharapott leányt felküldték Budapestre a Pasteur-intézetbe. — Említésre méltó az a körülmény, hogy a macska már harmadnapja beteg volt, szája habzott és időnként neki ugrott a falnak. A nevezett cseléd még a baleset napján délelőtt ki is fejezte asszonya előtt a fölött való aggodalmát, hogy a macska harap, de avval nyugtatták meg őt, hogy a macskának bizonyára gyomorgörce van. Ebéd után azonban sajnosan igazolva lett a szegény leány aggodalma.

— **(Elragadták a lovak.)** Sok könnyelmű kocsis van, a ki leszálva a kocsirol, elmulasztja levetni a lovak istrángját, a mi miatt azután a legnagyobb szerencsétlenségek történnek. Mult vasárnap vérfagyasztó jelenet volt e miatt Tolnában, a hol egy kajmádi kocsis mulasztotta levetni a lovak istrángjait. A lovak valamitől megvadulva örült sebességgel röpitették az utcákon végig a kocsit, melyen egy kis gyermek ült, a kinek életeért a járókelők remegtek, látva a veszélyes helyzetet. Végre néhány bátor ember a megbokrosodott lovak elé ugrott s azokat megfékezve, a halálra ijedt gyermeket megmentették a veszélyből.

— **(Véres osztozkodás.)** Egy csomó arató összeveszett a tolnai pusztán az osztozkodásnál, mivel egyik másik megrövidítve érezte magát. Kapákkal és botokkal parázsverekedést rögtönöztek, melynek az lett a következménye, hogy ömlött az embervér, Berecki Ferenc, az egyik arató pedig vérbefagyva maradt a csatatéren, úgy hogy kórházba kellett szállítani. A verekedő aratók ellen folyik a vizsgálat.

— **(Mi történt az éjjel?)** Történt valahol, egy kávéház kedves kis kuckójában, hogy nemes lelkek a pezsgőt, cognac kal keverve, itták, élvezték. Rossz nyelvek a kuckót már kártyaszobának sem átallják rá-galmazni. Ha ez rendén volna; de az egyik nemes lélek, kinek tán szerelmi bánat, csalódás kikezdte a nemes szívét, kimondhatatlan világfájdalmát az imbolygó holdnak, a mosolygó csillagoknak is elpanaszolta volna. A nyitott ablakpárkányra ült és mint boldog emlékezetű Hary János az égből, úgy ő is az ablakból lógatta ki alsó végtagjait a világűrbe. Tán erőt vett rajta a hold deleje?

Nem! hanem a föld vonzó ereje lehuzta a földre a nemes lelket — és kiesett az ablakon. — Nem történt egyéb baj, csak az ablakpárkányig felkuszott v a d s z ó l ó gyenge indáit sodorta le gyenge természetével — és az, hogy a lehullott urat nem lehetett kihuzni szép szerével az idegen udvarból, lévén az egy rettenetes irigy nagy kapuval a többi bajtársaktól elzárva. De a hű barátok, a vig cimborák a kaput kinyitották s a nyűszörgő és kecmergő embert kihuzták.

— (Utazás a vicinálison.) Egy vicinális vonaton történt, hogy melyiken, azt nem mondjuk meg — mert megtörténhetett volna akármelyiken. A vonat lassu iramban vándorolt át a dombokon, szőlőoldaiakon, síkságokon. A szomszéd város tornya már egy órája látszott, de a vasut kétségbeesítő lassúsággal cammogott feléje.

— Nem menne ez gyorsabban? — szólt az egyik ur a vasut mellett sétáló kalauznak.

— Kérem, válaszol a kalauz, összesen öt utas van, azokért nem érdemes futni.

— Hát mit csinál az ember ilyenkor?

— Kártyázik.

— És mit?

— Emel, elemet . . . Tetszik ösmerni: dupla vagy semmi . . . Tessék az utitársával emelni az időt.

— Hány perc múlva érünk oda?

— Negyven.

Az ur utitársához fordul.

— Emeljük el az időt. Nyolcvan perc vagy semmi. A vesztés fizeti a kőszent.

Az urak elemelték a negyven percet, a vesztés kifizette a kőszent és egy perccel mulva a vicinális örült sebességgel rohont be a város pályaudvarába.

— (Kimutatás.) A havihegyi kökeresztre ez ideig a következő adományok folytak be: Károly Ignác apát-plebános 8 frt, Zsulyevits Márton káplán 1 frt, Gadó Sándor káplán 1 frt, N. N., 3 frt, Sável Kálmánné kuriai bíró neje 3 frt, Zsiga Károlyné gyógyszerészné, 2 frt, Gadó András vasuti kalauzné 5 frt, özv. Wéber (Várady) Julianna 1 frt, Zsinkó István kisprépost, kanonok 5 frt, Bence Ilona, hajadon 1 frt, monostori Erreth Kálmán 5 frt, Szvácsek Mihályné tanítóné 1 frt, özv. Horváth Ferencné 1 frt, özv. Hajnal Antalné szijgyártóné 2 frt, Tálassy, nyug. somogymegyei kir. tanfelügyelő családja Szabadkáról 3 frt, Kernyak Vince 5 frt, Bence József és neje 2 frt, br. Ottinger Gottfridné, Vlasics József tanító Kácsfaluról, Bolgár Kálmán ügyvéd, özv. Horváth Józsefné szücsné, Gráics Endréné akad. festő neje, Kisgadó Imre és neje 1—1 frt, Walla Ferenc órás 2 frt, Mihálovics Györgyné a „Vadember“ szálloda tulajdonos neje, 3 frt, özv. Hantossy Lajosné 2 frt, Keller Istvánné, Köröszts Józsefné, özv. Horváth Mária, Bogyay Istvánné, Fekete Mihály, városi tisztifőügyész, Aibert József mészáros, Jakimsta Mária nyomdászsegéd neje, Szommer A. püspöki számtartóné, Ruvald Ferencné 1—1 frt, N. N. né, „Isten nevében“ Jankovits Hugóné, Cserta Antal vendéglős,

Szuly János ügyvéd 2—2 frt, Herker Jakab 2 frt 50 kr., Egy pap 5 frt, Papp József városi biz. tag 20 frt, Krássonvi F. légszuszogató igazgató 10 frt, Kammerer Hölbling Tekla 5 frt, özv. Marjovcsky Anna, özv. Vinkovics Péter, Horváth Andrasné, 50—50 kr., Szautter Gusztáv ügyvéd 10 frt, Lasics Klára 20 kr.. (Vége köv.)

Művészet, irodalom.

○ A magy. kir. operaház másora szeptember 14-től szeptember 20-ig. Hétfő. Nincs előadás. Kedd. Corvin Mátyás. Korrigán. Powny, Beck, Várady, Müller, Carbone, Smeraldi. Szerda. A bűvös vadász. Rotter, Gábos, Arányi, Dalnoki, Szendrői, Mihályi, Kornay, Ney D., Csütörtök. Lammermoori Lucia. Bianchi, Perotti, Ney D., Takáts, Dalnoki. Péntek. A cremóniai hegedűs. Csárdás. Ábrányiné, Müller, Arányi, Beck, Váradi, Mihályi. Szombat. Alár. Hilgerman, Kacér, Rotter, Vasquez, Ney D., Perotti, Szendrői, Várady. Vasárnap. Sevilla borbély. Rococo. Bianchi, Valent, Arányi, Dalnoki H e g e d ű s, Kornay, Takáts. Ezen előadások bármelyikére előre jegyet rendelni Rózsa Gyula 'a M. K. Operaház pénztárnokánál, a hely árának levélben, utalvánnyal, vagy sürgönyileg való beküldése mellett a következő rendes elővételi helyárokon: Páholy. Földszint és I. emelet 13 frt. II. emel. 2—5. sz. 9 frt. II. emel. 11. sz. 11 frt. Támlászek. I—III. sorban. 4 frt 30 kr. IV—X. sorb. 3 frt 30 kr. X—XVI. sorb. 2 frt 30 kr. XVII—XIX. sorb. 1 frt 80 kr. II. emel. körszék. Az I. sorb. 2 frt 20 kr. A II. sorb. 1 frt 80 kr. A III. sorb. 1 frt

san kellett cselekednem. Az éj lépte alatt már karjaiban volt szerelmesem, midőn egyszerre iszonyu, rekedt hangu átkozódás között tárult fel a ház kapuja, s a bősztült apa rohant ki cselédeivel rajta, hogy a hátlan leányt visszavigye az elhagyott szülői házba. Lovam azonban horkolva hátrált a nagy lármától, s sarkantyum oldalaiiba mélyesztve, sebes nyargalásra ösztönzém. Hiába volt minden törekvésben; üldözöm lóra kapva mindig sarkamban voltak, élükön a kikelt arcu bősztült, kegyetlen apával. Egyszerre egy lövés dördült el a kegyetlen ember fegyveréből, s az édes teher megrázkódott karjaimban. Lovam gyorsasága mégis legyőzte üldözöm vágatását, s azok lassanként tova maradtak az éjben.

Ajkaimmal megkerestem a szeretett lány ajakát, s forró csókkal zártam le azt, hogy bátorságra buzdítsam. Igen — lezártam hidegülő ajkait, le a halálra. Az apa golyója leánya keblébe furódott, s elvette életét. Rózsás ajkai a halál leheletétől megjegesedtek, s fürtös fejcskéje erőtellenül hanyatlott le az álmra, miközben töredezett szavakkal rebegte: sze . . . ret . . . lek . . . örök . . . ké!

Egy rózsás domb alján temettem el másnap társaimmal; de eltemettem vele a szívemet is, hogy gyászolja a kedves, a szeretett lány emlékét.

Kamarás János e szavai közben Lóránt részvétellel tekintett szenvedő barátjára, ki mintegy megkönnyebbülten sohajtott fel beszéde végével. Szenevedő szívének jól esett a hű barát igaz részvéte, s bátorítása.

S midőn meleg kézszorítások között a két barát

családja tagjairól sem a gonosz nyelvek ócsárlása, nem törekedett senki jóhíruket, kedveltetésüket megrontani; hiszen ugy is képtelen lett volna reá!

Mindenütt csak az ifju Szivós János esetéről beszéltek. Sajnálkoztak a délceg jószívű ifjun s jegyesén, Kamarás Juliskán, kit a váratlan csapás a boldog öröm karjaiból ragadott ki; igaz részvétellel emlékeztek meg az ősz apa fájdalomáról s a szerető anyai szív aggodalmairól; mindenütt csak a gaztett szolgáltatta a beszélgetés tárgyát.

Kutatták, keresték volna a kedvelt ifjával történeteknek távolabbi okait is; de nem tudtak sokra menni. Tamás koldus minden kérdésre, melylyel az érdeklődő lakosok körülvették, nem adhatott kielégítő feleletet; azt mondta el, a mit Szabó Loránttal együtt tapasztalt: az ifju Szivós megtalálását s hazavitelét; de a vágató kocsirol s gazdáiról hiven hallgatott.

Kamarás Juliska, a mint atyjától megtudta a szomorú valót, könyezve sietett jegyeséhez s zokogva zárta le csókjaival annak lázban égő ajkait s lihegő kebelével, kezeit tördelve lesté minden mozdulatát, szeméi pillantását s alig távozott néhány percre ágya mellől, míg az élet halál harcban győztesen nem emelkedett fel az ifju Szivós természete s a gondos ápolás nem biztosította jegyesét az életnek.

Az ifju Kamarás Jánost is igen meghatotta barátja szerencsétlensége s mig nővére és szülői a kedves beteg ápolására siettek, ő addig Szabó Lorántot kereste fel, hogy megköszönje neki a sebesült barát nevében is tettét.

Egyszerű, szegényes házban lakott az ifju Loránt,

30 kr. III. emel. erkély- és színtársék. Erkélysz. I. sorb. 1 frt 70 kr. II—V. 1 frt 20 kr. VI—IX. 1 frt. Zártesz. I. sorb. 90 kr. II. sorb. 70 kr. III—IV. 50 kr. A jegyek átvehetők a hajós-utcai nappali pénztárnál az előadás napján 10 órától 1-ig és 3-tól 6-ig, az előző napon pedig 10 órától 1-ig. Darbaváltatás esetén a jegy érvényessége megmarad, de kívánatra a pénztár a beküldött összeget visszafizeti.

○ Vendégszereplés. Szegheó Vilma, a troppai városi színház tagja, a napokban Somogyi társulatánál Kaposvárott lépett fel. A »Bajazzók«-ban Neddát énekelte szép sikerrel.

○ Uj idők. E heti számának mindjárt első lapjain ott van Sipulusz furfangos története, mely oly sok derűs percet szerzett már az Uj Idők olvasóinak. A kik a verseket szeretik, találhatnak az Uj Idők-ben egy kedves költeményt Nógrádi Pap Gyula tollából. Utána egész sora jön a Pálffy hussárokról fölvetett képeknek, melyek díszes keretében Kemechey Jenő mond el egy szép történetet csupa magyaros zamattal. A nőkérdés tulságú apostolaira szellemesen olvas rá Igric, bemutatván egy szeretetreméltó rajzot a huszadik század asszonyáról. Ezekből a messzi időkől Mikszáth Kálmán hi minket vissza a legaktuálisabb jelenbe, elmondván az ő aranyos humorja nyelvén ama fogolymadarak kalandos történetét, melyekről az Uj Idők olvasói az egyik megelőző számból értesültek. Mindazok, a kik fájdalmasan sanylik az adófizetés nyugét, erőt merithetnek ebből a melankolikus esetből, mely a humor bájos ruhájában jelenik meg. Ehhez a cikkhez Linek odarajzolta a fogolymadár történet két hőst, Jókait és Mikszáthot. Ugyancsak szép képes keretben olvashatunk számban a Kállai miniszter országáról, Boszniáról s a

hét eseményeiről, meg művészeti és irodalmi aktualitásokról, melyek változatos sorozatban tartkítják az Uj Idők-nek est a számát is. Az Uj Idők-nek es a száma is minden könyvkereskedésben kapható, mutatványokat pedig kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal (Andrássy-ut. 10. szám.)

Törvényszék.

§ A gyerek miatt. Annak idején közöltük, hogy a pécsi kir. törvényszék körzetéti Karl Katalin berekaljai születésű leányzót, akit gyermekgyilkosság miatt a törvényszék két évi fegyházra ítélte. A leány valamire oda jért, szolgálatot keresni, de mikor hallotta, hogy keresik bejött Pécsre és itt jelentkezett, hogy meghallgassa a bűnygyében hozott legfelsőbb bírósági ítéletet. Mikor személyazonosságát megállapította Varga Nagy István törvényszéki elnöklő bíró s kérdezte tőle, miért lett elítélve, a leányzó minden megindulás nélkül felelte:

— A gyerek miatt.

Igen, a gyerek miatt és a gyermekgyilkos anya fejére hozott első bírósági ítéletet a pécsi kir. tábla és a budapesti kir. Curia is helybenhagyván, azt ma tudtára adták a leánynak, akit nyomban át is adták büntetése kiállása végett a kir. ügyészségnek. A kir. ügyészségtől a napokban Mária Nosztrára viszik a gyermekgyilkost, hogy az ottani fegyházban 2 évi fegyházbüntetését leülje.

§ A lófiatalító. A folyó évben tartott gyertyaszentelői országos vásár utáni napon Gert Lajos, pécsi népfőlkeld-nyilvántartó és marhalevel kiállító egy lólevelet adott át hivatalból a rendőrségnek, mely Kovács Péter, orsolya-utcai lakos nevére szolt s melyben a ló életkora 10 évről 7 évre volt kijavítva. Az így meghamisított lólevél tulajdonosa Kovács Antal rendőrbiztos előtt beismerte, hogy lovát a vásáron el akarván adni, tizenkétéves mostoha fiával, Vidákovich Istvánnal — mivel ő se írni, se olvasni nem tud — a ló életkorát, a 10 évet, kivakartatta s 7 évet iratott be a helyére, mert lova jó állapotban volt s így könnyebben el is adhatta. Amint el is adta Heimer Mór csabrendeki lakosnak s aztán a lólevelet bevitte a városházára azzal, hogy ujat állítsanak ki helyette a nevére s abba akarta majd a vevő nevét beleiratni. Ez a szándéka azonban hajótörést szenvedett s bár a vevő időközben kijelentette, hogy rá semmi kár sem hármlott s ő a vétellel — a lólevél meghamisítása dacára is meg van elégedve — az eljárás Kovács Péter ellen mégis megindított s ő okirathamítás büntette miatt vád alá helyezettvén, ügyében ma tartott meg a végtárgyalás. Vádlott — kit Bodó Aladár dr. védett — ma már tagadta, hogy ő beismerte volna a rendőrségnél, hogy fiát rábeszélte a hamisításra s úgy adta elő a dolgot, hogy vásár előtt azt az óhaját fejezte ki, hogy ha a lólevél 7 éves volna a ló — mert olyan jó karban van, hogy nem

mely szülői halálával maradt reá; öreg nőcseléd viselte a gazdaasszony csekély teendőit, míg a törekvő ifju minden cselédet maga helyettesített házában; dolgozott, munkált, fáradozott s lassanként bár, de mégis gyarapította örökségét.

— Hozott Isten házamnál, kedves barátom. fogadja sivélyes hangon az érkező Kamarást, örömmel sietve elébe . . .

Barátságos kézzsoritás után helyet foglalt az érkező barátja mellett, ki csengő hangon adja ki rendeletét, künn a konyhában sürgölődő öreg nőnek ki már atyjának is hű cselédje volt s öreg kora dacára is szorgalmasan végző teendőit.

— Egy üveget a pincéből, kedves Sári néne!

S a felkerült bor mellett megeredt a két ifju beszéde, barátjukról, kinek megmentéseért szülői, apa s anyja nevében hálás köszönetet mond Lorántnak Kamarás János.

— Soha, soha sem fogjuk ezt elfeledni, fogadd érte hálaikat, örök hálaikat, különösen kedves hugom részéről.

Loránt barátja kezét megragadva, hailgatja szavait s midőn az Juliska nevét említi, férfiasan szép arcán az öröm fénye tűnik fel. Ugy elhallgatná beszédét, szive dobog nemes érzésű keble alatt s alig tarthatja vissza karjait, hogy szeretett barátját széles mellére ne zárja.

Majd másfelé terelik beszédüket, az ifju szív keserveit baráti bizalommal tárják fel egymás előtt.

— Örülök, barátom, ha nektek örömet szerezhetek; minden mosoly, melyet én csálhatok különösen a te buval arnyékolt ajkaidra, oly jól esik nekem.

Ugy látszik, Lóránt fájdalmas hurt érintett meg e szavaiból az ifjukeblében, s közös baráti titokról kísérté meg fellebbenteni a fátyolt.

— Nem kételkedem baráti szereteidben Lórántom; nem. S tanum erre a fájdalmas emlék közlése veled, melynek hatalma but ültet arcomra, hogy még szülőim, s a testvéri mosoly sem deritheti azt fel. Nem is felejttem el soha a kedves lány emlékét, kinek képét először véstem szivembe, hogy soha ki ne vessen onnan szentségtelen kezekkel, hogy másnak csálfa vonásait ne tegyen helyére.

Szabó Lóránt komoly tekintettel függeszté szemeit barátja arcára, ki szive sebének sajkása közben lelkesülten kezdé barátjának szerelme történetét elbeszélni.

— Még most is szemeim előtt lebeg a bájos leányka. kerek kosárával gömbölyű karjain, csinos öltözékében, mely karcsu termetét egészen elfödte. Így láttam először epret eredni egy patakoc-ka partján, s midőn kék szemeit meglepetve emelte reám ez egyetlen pillantás lelkembe hatolt. Megszerettem; megszeretatt.

Örök hűséget fogadtunk egymásnak, s dacára az ellenségeskedéseknek, mely seregünk, s a vérengző rá-cok között fennállt tisztelettel megkértem a leány kezét apjától, ki durván utasított vissza. Kétségbeesésben az utolsó eszközhöz folyamodtam, hogy a kedves lánykát magamévá tehessem, mert szerelme, s birtoka nélkül utált volt előttem e földi élet. Másnap indultunk volna tovább utunkon seregünkkel együtt, tehát gyors-

látásik öregebbnek — jobb áron adhatná el. Fia ezt hallván, mikor egyedül maradt a szobában, véghezvitte a hamisítást. S bár a fia is így vallott, a törvényszék ezt a sédekezést még sem fogadta el a Kovács Antal rendőrbiztosnak az általa felvett jegyzőkönyvet megerősítő vallomása és Gelt Lajos kihallgatása után, miből kitűnt, hogy a meghamisított lólevelet vádlott mégis csak felakarta használni, közokirathamisítás vétségében vétkezőnek mondta ki s elítélte Kovács Pétert, 14 napi fogházra. Az ítélet ellen vádlott és védője felebbeztek; de megfelebbezte azt sulyosbitásért a kir. ügyész is.

T a n ü g y.

(Nem tarthatják fenn iskolájukat.) A báttaszéki izraelita és a paksi statusquó hitközség a tolnamegyei kir. tanfelügyelőségnél bejelentette, hogy nem képesek továbbfenntartani iskolájukat. E jelenség a nép elszegényedésére vezethető vissza, a mely nemcsak e két helyen, hanem másutt is tapasztalható a megyében.

(Nagy a tanító hiány. Dacára annak, hogy évenként nagyszámu új tanító lép ki a tanítóképző intézetekből, mégis érezhető a tanító hiány sok helyen, így Tolnamegyében is. A jobb javadalmazású állomásokra ugyan rendesen van elég pályázó, de nem akad ember a 300 frt minimummal javadalmazotakra, a mi nagyon természetes is, mert ennyi fizetése még a vasuti bakternak is van. A népiskolai tanító kvalifikációja már már egyenlő az érettségi bizonyítvánnyal, a a mennyiben csak a közép, polgári és reáliskola négy osztályának elvégzése után vétetnek fel a tanítóképző intézetbe a tanulók, ahol 4 éves tanfolyamot végeznek és végül tanképesítő vizsgálatot tesznek. Nyolc, illetve tizenkét évi tanulmány után bizony nem csoda, ha az önértékes tanító inkább más pályára megy, mintsem vállalkozzék a 3—400 fontos terhes tanítói hivatalra. Ennek tulajdonítandó, hogy Alsó- és Közép-Tengelicre nem kapnak tanítót, pedig a tanévet már meg kellett volna kezdeni. Alsó-Tengelicen 400, Közép-Tengelicen pedig 300 frt a fizetés. A kik ezen állomásokat óhajtsák elnyerni, azok kérvényeiket nyújtsák be a tolnamegyei kir. tanfelügyelőhöz.

(Államsegély. A vallás és közoktatásügyi miniszteriumnak a jövő évi költségvetésében a bonyhádi gimnázium számára 3000 frt évi segély van előirányozva.

T A V I R A T O K.

— **Apponyi Ipolyságon.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Zichy Jenő gróf tegnap tartotta programmbeszédét Ipolyságon, a mamelukság fészkeiben, ahol Apponyi Albert gróf, Horánszky Nándor és számos képviselő társaságában jelent meg. A honfoglalás ellenzék impozáns fogadtatást rendezett számukra, volt százlovas bandérium és kétszázötven szebbnél-szebb fogat. A jó előre hirdett gyűlésen mintegy ötezer főnyi hallgatóság

gyűlt össze. Ivánka Oszkár üdvözölte a képviselőket, utána Zichy Jenő gróf tartotta meg programmbeszédét. Utána Apponyi mondott nagyszabású beszédet. Rendkívül érdekes megvilágításba helyezte Bánffy, aki Szolnok-Doboka megye főispánjából Magyarország főispánjává avaszirozott. Ostorozta ezután a mostani léha rendszert. Kijelentette, hogy az ellenzék felveszi a harcot az egész vonalon és felhívta barátait, hogy ne üljenek föl holmi megalkuvási hírléseknél, amivel a gyengébb lelkeket fuzió elnevezése alatt kecsgetetik, ami a hatalmasok értelmezése szerint nem egyéb, mint fegyverletétel és meghódolás. Aki kegyelmet akar kérni, az menjen oda, de ő a maga részéről sohasem fog e disztelen menet élére állani. Ezután gunyolja azokat, kik közte és Horánszky közt minden áron ellentéteket keresnek. Végül az igazi szabadelvűséget fejtegeti, mely nem a rossz egyházpolitikában, hanem a haza érdekeinek megvédésében áll. Zichy Jenő grófot és társait az odarendelt felbérelt kormánypartit had a gyűlés végzetével megabcugolta.

— **A király Przemysl-ben.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A király tegnap reggel érkezett Przemysl-be. (olv. Csemisl.) A fogadtatás után meglátogatta Galgóczy parancsnokoló tábornagyot. A bucsu-fogadásnál kijelentette a tisztelgőknek, hogy nagy örömmel tartózkodott a városban.

— **Egy detektív hőstette.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Domoniyi nevű titkos rendőr tegnap éjjel a külvárosi korcsmákat vizsgálta. Egyikben nagy verekezés volt, egy tűzér katonát alaposan ütlegeltek. Felszólította a verekedőket az oszlásra, s fenyegetésből kétszer a levegőbe lőtt, a minek következtében őt is megtámadták, mikor aztán megtámadóinak egyikét, egy bőröndös segédet szíven lötte, aki azonnal meghalt. A helyszínén termelt nagyobb rendőri őrzőjárat az egész kompániát beteretelte az ügyeletes tisztviselő elé, ahol aztán kiderült, hogy a detektív pókhendisége idézte elő az egész katasztrófát.

NYILT-TÉR*)

Köszönet nyilvánítás.

Midazok, kik felejtethetetlen jó nőm, illetőleg édes anyánk,

Kaiser Henrikné

f. hó 12 én végbement temetésén megjelenésük, koszorúk küldése s egyéb részvétnyilatkozatuk nyilvánítása által mely fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadjak ez uton is hálás köszönetünket.

Pécsett. 1896. szeptember 14.

A gyászoló család.

Laptulajdonos: Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
Család.

15166. sz. Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy ifj. Némethy József ügyvéd pécsi lakos végrehajtónak, Siklosács Gáspár és neje szül. Petresits Ágnes székédi lakosok végrehajtást szenvedők ellen 200 frt tőkekövetelés és járulékaik és csatlakozás folytán 15 frt 65 kr. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék és a pécsi kir. járásbíróóság területén levő, Székéd község határában fekvő, a székédi 177. sz. betétben felvett I. 1—30. sorsz. 1/2 teleknek, 151. hrsz. 76/a. sz. háznak, 8/426. rész legelő illetőségnek Siklosács Gáspárné szül. Petresits Ágnes B. 7. alatt illető 1/2 részére 735 frt, a 178. sz. betétben felvett 1. sorsz. 571/2. hrsz. szőlőnek Siklosács Gáspárt illetett és jelenleg Buzsits György és neje Jonits Krisztinát B. 3 és 4. alatt illető 1/2 részére 36 frt, a 179. sz. betétben felvett 1. sorsz. 1. hrsz. kertnek Siklosács Gáspárt illetett és jelenleg Michel Gáspár és neje Hug Ágnes B. 1/2 részre 27 frt becsárban mint kikiáltási árban az árverést elrendelte, a hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi november hó 12 ik napján d. e. 9 órakor Székéd községben a bíró lakásán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 73 fr 50 krt, 3 frt 60 krt és 2 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. évi nov. hó 1. 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsett, 1896. évi augusztus hó 8-an.
A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.

Bogyay Pongrác

kir. törvényszéki bíró.

1614 sz.

tkvi 1896.

Árverési hirdetmény.

A dárdai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a dárdai takarékpénztár végrehajtónak, Palkó József sepei lakos végrehajtást szenvedők ellen 100 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a dárdai kir. járásbíróóság területén levő Sepse községben fekvő a sepei 667. sz. tkvben felvett 1577. hrsz. ingatlanra 420 frt, a sepei 539. sz. tkvben 1428. hrsz. ingatlanra Palkó Józsefet illető felére 110 frt, a sepei 1099. sz. tkvben foglalt és 53 frt 57 krról szóló váltással terhelt 730 frt ingatlanra 720 frtban esennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi október hó 2. napján d. e. 10 órakor Sepse községben a bíró lakásán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 42 forint, 11 forint, 72 forint készpénzben, vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárdán, a kir. járásbíróóság mint tkvi hatóságnál 1896. évi március hó 17. napján.

Balaskó János

kir. járásbíró.

TAIZS JÓZSEF

Pécsett,

Mária-utca 1. szám a királyi tábla átellenében.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek, stb. stb. elkészítésére.

könyvkötészete

fel van szerelve papirmetsző, sodronyfüző, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segélyével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárából

körjegyzői, papi és ügyvédi nyomtatványok jó papiron olcsó árért kaphatók.

Papirkereskedésében

Kuhn-féle **író-tollak** nagy választékban.

Különféle levélpapírok. (Röntgen-féle sugaraknak ellenálló, kerékpár-jelvényes stb.)

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.